

حل مسئله در هفت گام

روش منظم حل مسئله اثربخش‌ترین روش در ارائه راه‌حل‌های بهتر است. در این مقاله به هفت گام سیستماتیک برای حل مسئله می‌پردازیم.

۱. تعریف شفاف و مکتوب مسئله

نوشتن، یک فعالیت عصبی-حرکتی است. با نوشتن مسئله روی کاغذ، وایت‌برد یا کاغذ بزرگ مجبور می‌شوید از حواس بینایی، شنوایی و حرکتی خود استفاده کنید. در نتیجه، همه مغز را فعال می‌کنید تا در مرحله اول مشکل را به‌وضوح تعریف کند. چندان عجیب نیست که ۵۰ درصد مسائل با تعریف دقیق آن‌ها در مرحله اول قابل حل هستند.

اغلب دلیل اصلی اینکه افراد مدتی طولانی با مسئله‌ای درگیر هستند، این است که نخست آن را به‌وضوح تعریف نکرده‌اند. تفکر نامنظم مانع اصلی موفقیت در زندگی و کار است.

۲. مطالعه، تحقیق و جمع‌آوری اطلاعات

حقایق را بیابید. مکنزی‌اندکامپنی (McKinsey & Company) یکی از موفق‌ترین شرکت‌های مشاوره مدیریت در دنیا است. بخش اول «روش مکنزی» شامل تعریف مسئله و جنبه‌های مختلف آن است. بخش دوم، جمع‌آوری اطلاعات از هر منبع ممکن و ارزیابی جزئیات است تا مطمئن شویم مبنا اطلاعات معتبر است و نه فرضیات. هرچه اطلاعات بیشتری جمع‌آوری کنید، احتمال بیشتری وجود دارد که راه‌حل صحیح از میان داده‌ها نمایان شود و مانند سرشیر روی شیر بنشیند. آمادگی پیروی از حقایق را داشته باشید. در برابر این وسوسه مقاومت کنید که در ابتدای فرایند عاشق یک راه‌حل شوید و سپس به دنبال اطلاعاتی بروید که نتایج اولیه‌تان را تایید کند. ذهنتان را باز نگه‌دارید.

۳. چرخ را دوباره اختراع نکنید

بدانید هر مسئله‌ای که با آن روبه‌رو هستید، قبلاً در جایی دیگر، توسط شخصی دیگر و اغلب با هزینه زیاد حل شده است. نباید چرخ را دوباره اختراع کرد. از افراد آگاه سوال بپرسید و با کارشناسان مشورت کنید. به دنبال افرادی باشید که با همین مسئله روبه‌رو بوده‌اند و ببینید چطور با آن کنار آمده‌اند. در اغلب موارد نیازی نیست فرایند را از ابتدا آغاز کنید.

شاید بهترین روش هزینه زمان و پول برای حل یک مسئله پیچیده در کسب‌وکار، استخدام مشاور یا کارشناس آن حوزه باشد. پرداخت چند صد یا چند هزار دلار به مشاور باعث صرفه‌جویی زیاد در پول و زمان می‌شود. دلیل برخی از پرهزینه‌ترین اشتباهاتی که در کسب‌وکار خود مرتکب شدم، ناتوانی و بی‌میلی به دریافت مشاوره با کارشناسان، قبل از اختصاص زمان و پول به یک ایده کاری یا پروژه بود.

۴. به ذهن ناخودآگاه خود اجازه فعالیت بدهید

وقتی اطلاعات را جمع‌آوری کردید و با بقیه اعضا در میان گذاشتید، نخست سعی کنید مسئله را آگاهانه حل کنید. به هر کاری که می‌توانید انجام دهید، فکر کنید و سپس اگر از پاسخ‌های ارائه شده راضی نیستید، آن را برای مدت کوتاهی رها کنید. برنامه‌ای بریزید که در زمانی دیگر دوباره به آن مسئله یا بحث بپردازید تا همه فرصت فکرکردن داشته باشند.

در انجیل آمده است «همه کار را به جا آورده، بایستید». تعبیر آن در حل مسئله این است که وقتی همه فرایند جمع‌آوری اطلاعات را انجام دادید، اما باز هم به هیچ راه‌حلی نرسیدید، مسئله را به طور کامل رها کرده و خود را به کار دیگری مشغول کنید.

وقتی تمرکز و توجه خود را از مسئله یا مشکل به موضوعی کاملاً متفاوت معطوف کنید که ذهنتان را کاملاً درگیر کند، ذهن ناخودآگاه و فرا آگاهتان درست مانند یک ابرکامپیوتر که فرمولی پیچیده یا مجموعه‌ای از اعداد را پردازش می‌کند، ۲۴ ساعته روی آن مسئله کار می‌کند. با واگذار کردن مسئله به نیروهای برتر ذهنی، آرام گرفتن و به کاری دیگر مشغول شدن، ذهن برتر پاسخ لازم را درست زمانی که به آن احتیاج دارید، به شما می‌دهد.

۵. بخوابید

قبل از خواب مسئله خود را مرور کنید و پاسخ آن را از ذهن ناخودآگاهتان بخواهید. به نظر می‌رسد این روش زمانی بهترین اثربخشی را دارد که دشواری یا مشکل مربوط به روز بعد باشد. با درخواست راه‌حل، اغلب با پاسخ یا راه‌حلی عالی برای مسئله‌ای که باید تمام روز درگیر آن باشید، از خواب بیدار می‌شوید. شاید نیمه‌شب با پاسخ یا دیدگاهی از خواب بیدار شوید. شاید صبح از خواب برخیزید و جواب درست مانند پروانه‌ای روی شانه‌تان نشسته باشد.

۶. روی کاغذ بیاورید

بهتر است همیشه دفترچه‌ای همراه داشته باشید تا همه این پاسخ‌ها، ایده‌ها و دیدگاه‌ها را در همان لحظه بنویسید و مانند اغلب مواقع فراموش نکنید. وقتی این نور سرنوشت‌ساز را دیدید، فوراً آن را یادداشت کنید. اغلب یک ایده خوب باعث می‌شود از سال‌ها کار سخت بی‌نیاز شوید. شاید یک ایده خوب همه آن چیزی باشد که برای ثروتمند شدن نیاز دارید.

۷. اقدام کنید

سرانجام اینکه، ایده‌تان هرچه هست، فوراً درباره‌اش اقدام کنید. تردید نکنید. معمولاً ایده‌هایی که به ذهنتان می‌رسند، «تاریخ انقضایی» دارند. اگر فوراً اقدام کنید، اتفاقات فوق‌العاده‌ای روی می‌دهد. اما اگر اقدام را به چند ساعت یا چند روز دیگر موکول کنید، اغلب فرصت را از دست می‌دهید. نگذارید این اتفاق بیفتد.

تمرین‌های عملی

۱. مسئله یا هدف خود را مشخص کرده و آن را در گوگل جستجو کنید. همه مقالات و وبلاگ‌هایی که درباره مسئله یا هدف خاص شما نوشته شده است را پیدا کرده و آن‌ها را با دقت مطالعه کنید. از مطالبی که افراد دیگر قبلاً یافته‌اند و انجام داده‌اند، شگفت‌زده خواهید شد.

۲. وقتی تعریف شفافی از مسئله یا هدف خود یافتید، به دنبال افرادی بروید که قبلاً این مسئله را در زندگی یا کار خود حل کرده‌اند. از دیگران بپرسید آیا افرادی را می‌شناسند که مطلبی درباره مسئله شما بدانند. خواهید دید که خیلی زود فرد موردنظر را می‌یابید تا با او صحبت کنید.